

Partiprogram

på lättläst svenska

Vänsterpartiet
2015

*Vänsterpartiets 35:e kongress, 19 till 22 februari år 2004
har sagt ja till detta.*

Senast ändrad av Vänsterpartiets 39:e kongress, 5 till 8 januari år 2012.

Förord

Du håller Vänsterpartiets partiprogram i handen.
Det är partiets viktigaste dokument.
Det använder vi när vi arbetar med vår politik.

Den här texten är skriven på lättläst svenska.
För att du lättare ska kunna förstå texten
beskriver vi här
hur vi har lagt upp innehållet i partiprogrammet.
Partiprogrammet är indelat i fyra delar:

1. De stora frågorna

Början av texten beskriver
vad Vänsterpartiet är för ett slags parti.
En viktig mening är:
Vänsterpartiet är ett socialistiskt
och feministiskt parti, på ekologisk grund.
Det betyder att vi tillsammans vill samarbeta
och hjälpas åt, till exempel genom staten,
för att skapa ett fritt och jämlikt samhälle.
Vi tycker att kvinnor och män är lika mycket värda.
Vi vill också ha en politik som tänker särskilt på miljön.

2. Grunder för en vänsterpolitik

Under detta avsnitt
blir vi mer konkreta.
Vi beskriver varför vi vill förändra världen.

3. Det socialistiska samhället och vägarna dit

Avsnittet vill beskriva
vad som är ett socialistiskt samhälle
och hur vi ska komma dit.

4. Strategiska huvudlinjer

För att nå våra mål,
som vi beskriver under punkt 1, 2 och 3,
behöver vi en plan.
Vi beskriver planen i detta avsnitt.

Ett socialistiskt och feministiskt parti

I alla tider har människor drömt om
och kämpat för en värld
där ingen människa behöver vara hungrig,
en värld utan förtryck och utan krig.

Idag kan vi göra verklighet av de drömmarna.
Alla skulle kunna ha tillräckligt med mat,
rent vatten, bostad, utbildning och hälsovård.

Ändå svälter tiotusentals barn ihjäl varje dag.
Människor lever i fattigdom och förnedring.
Kvinnor blir utnyttjade och förtryckta
i en könsbestämd maktstruktur.

Vi håller på att göra slut på det som jorden ger,
och vår miljö blir förgiftad.
Det måste inte vara så här.
Världen kan och måste förändras.
Vänsterpartiet är ett socialistiskt
och feministiskt parti på ekologisk grund.
Vi är en del av arbetarrörelsen och kvinnorörelsen,
internationellt och i Sverige.
Partiets politik är till för att skapa
ett demokratiskt samhälle där alla är lika mycket värda.

Idag blir jorden förstörd
eftersom många vill tjäna pengar på
att göra varor som de kan sälja.
De tänker bara på att göra vinst.
Inte på miljön.

I fabrikena och när man gör varorna används för mycket
av jordens tillgångar.
Dessutom smutsas miljön ned då.
Vi vill ha en politik
som skyddar miljön
och som också är bra för människorna.
Det samhälle vi vill ha går att skapa i verkligheten.
Vi vill bygga ett samhälle där människor hjälps åt
och där människorna och miljön är det viktigaste.

Två sätt att se på samma verklighet

Klassamhället

Hela världen har ett kapitalistiskt system.
Kapitalismen handlar bara om att tjäna mer och mer pengar.
Vi är emot kapitalismen.

Hela världen
är uppdelad i olika klasser av människor.
Kapitalismen behöver dessa olika klasser
för att kunna finnas.

Vissa människor är väldigt fattiga och saknar makt
och andra är väldigt rika och mäktiga.
De allra flesta kvinnor och män i världen
säljer sin arbetskraft
i privata företag eller åt staten.
De har inte så mycket pengar
att det ger någon makt i samhället
och kan inte besluta över
andras arbete eller produktionen av varor och tjänster.
De är arbetarklassen.

Mot dem står borgarklassen.
Borgarklassen är de få människor
som äger och kontrollerar pengar
så pass mycket att de får makt i samhället.
De bestämmer över produktionen av varor
och kontrollerar andras arbete.

Arbetarklassen blir förtryckt av borgarklassen.
Förtrycket handlar om ojämlikhet
vad gäller makt i samhället.
Arbetarklassen har för det mesta mindre pengar,
är oftare sjuka,
får fler arbetsskador
och har inte samma tillgång till kultur och utbildning.

Många vill inte att vi ska förstå
att det finns olika klasser.
De säger att arbetarklassen har försvunnit.
När man säger så döljer man de orättvisor som finns
och gör det svårare för arbetarklassen
att arbeta för förändring.

Patriarkatet

Vi lever i ett samhälle
där män ses som mer värda.
Män har mer makt i samhället än kvinnor.
Det kallas patriarkat.
Vi är emot patriarkatet.

Den patriarkala makten
finns i hela samhället:
i familjen, på arbetsmarknaden,
i staten, i hur myndigheter arbetar
och i de politiska partierna.
Patriarkatet kommer inte från kapitalismen
utan är en egen maktfaktor i samhället.

Det är hur sexualiteten, barnuppfostran
och familjelivet ser ut i samhället
som avgör om patriarkatet får makt eller försvinner.
Män som grupp utövar makt
genom att kontrollera kvinnors sexualitet och arbete
både i familj och i samhälle.
I arbetsdelningen mellan könen
ser man den här makten tydligt.
Män och kvinnor gör olika saker
och är på olika platser i samhället.
Något som används som ursäkt för
att män och kvinnor får olika mycket betalt
och har olika mycket makt.

Om vi ger mer makt åt kvinnorna
kommer männens makt att minska.
Men samtidigt gör patriarkatet
att männen måste leva på ett bestämt vis.
Männen skulle också bli friare
om kvinnorna hade mer makt.

Patriarkatet ger gruppen män makt
över gruppen kvinnor
och gör att männen får det lättare och bättre.

När kvinnor vill ha mer makt
blir kvinnorna ett hot mot mäns makt.

Det sexualiserade våld
som män gör mot kvinnor och barn över hela världen,
liksom våld mot homosexuella,
gör att mäns makt fortsätter att vara stark.

Porrindustrin tjänar pengar på mäns våld
mot kvinnor och barn.
Porrindustrin har blivit en kapitalistisk industri
som tjänar mycket pengar.
Handel med människor blir allt vanligare.

Porrindustrins bilder visar
hur män har makt över kvinnor och barn.
Porr och prostitution är lika varandra.

Förbjudet mot att köpa sex i Sverige
gör inte att prostitutionen försvinner
men visar att samhället inte tycker att sexköp är ok.

Mäns överordning och kvinnors underordning
är inget som naturen har bestämt.
Kampen för kvinnors rätt har pågått länge
och har också kunnat ändra på en del orättvisor.
Kvinnor kämpar i politiken och i arbetslivet,
men också i hemmen.

Ett grundläggande ekologiskt förhållningssätt

Vi kämpar för att människor ska dela rättvist
på det som jorden ger.
Att ha ren luft, rent vatten
och bra mat är viktigt för att vi ska kunna leva.

Vi människor släpper ut växthusgaser på jorden.
Det kan leda till katastrofer.
När temperaturen stiger på jorden
kan det hända saker som vi kanske inte kan stoppa.
Det är människan som skapar förändringen av klimatet
och därför ska människan försöka lösa problemet.
Men vi måste göra något snabbt!

Om några använder mer
så får andra mindre.
Därför måste länder och personer
kunna dela med sig rättvist
av det som finns på jorden.

Rika människor konsumerar mer än fattiga.

Män konsumerar mer än kvinnor.

Om alla människor i världen
konsumerade på samma sätt
som människorna i den rika delen av världen,
skulle vi behöva flera jordklot till
för att det skulle räcka.
Därför måste vi i den rika delen av världen
dela med oss mer rättvist.
Om vi använder ny teknik
och ekologiskt förnyelsebara produkter
kan vi skapa ett mer hållbart samhälle.
Men de som förbrukar mest
måste också förbruka mindre.
Och samhället måste förändras
så att vi kan leva på så sätt
att vi inte gör slut på jordens resurser.
Detta gäller både i Sverige
och på hela jorden.

För att vi ska kunna rädda vår jord
måste vi ha en annan syn på ekonomi.
Vi kan inte ha företag
som hela tiden vill tjäna mer och mer pengar
och struntar i miljön.
Vi måste leva på ett sätt som inte förstör jorden.

En orättfärdig värld

Vi lever i en orättvis och ohållbar värld.
Det kapitalistiska systemet
gör att allt större rikedomar samlas
i allt färre händer.
På samma gång håller systemet
de flesta av världens människor
nere i fattigdom och ofrihet.

De stora företagen som finns i flera olika länder
säljer allt fler varor och får allt mer makt.
Den nya informationstekniken
gör att stora summor pengar
snabbt kan röra sig över jorden.
Man har tagit bort regler för hur bankerna får arbeta.
Man låter privata företag
sköta sådant som staten förut skötte.
Man flyttar produktionen av varor till länder
där arbetarna får sämre betalt.
De fackliga rättigheterna blir sämre.

Den orättvisa världsordningen
är särskilt svår för kvinnor.
Kvinnorna utför två tredjedelar av arbetet i världen,
men får bara en tiondel av inkomsterna.
De flesta av de människor
som lever i extrem fattigdom
är flickor och kvinnor.
Många kvinnor och barn tvingas in
i sexindustrin.

Kapitalismens jakt på att tjäna pengar
utnyttjar människor och miljö.
Tjugo procent av världens befolkning
använder åttio procent av jordens resurser.
Vårt sätt att leva gör slut på jordens resurser,
utrotar växt- och djurarter
och hotar hela det ekologiska systemet.
Det går inte att få en hållbar utveckling
om makten ligger hos så få människor som idag.

USA är idag världens enda supermakt.
Deras militär är lika stor som alla andra länders tillsammans.
USA behöver importera mycket olja från andra länder.
På samma gång är USA
ett av världens mest skuldsatta länder.
USA:s kapitalister vill att USA ska vara militärt starkt
och kunna använda sin politiska och militära styrka
för att få ekonomiska fördelar.
Därför startar de krig
eller hotar med krig mot verkliga eller påhittade fiender.
Detta kallas imperialism.

USA struntar i folkrätten
och försvarar sin ekonomi och makt
på det sätt som bäst passar dem.
Eftersom USA vill göra snabba vinster
struntar de i viktiga miljöfrågor
som jordens klimatförändring.

Politiska grupper som vill att religionen ska bestämma över politiken,
och som vill gå tillbaka till hur det var förr i tiden
blir allt större i stora delar av världen.
De grupperna hotar mänskliga rättigheter,
mest kvinnors liv och frihet,
och de skapar strider mellan länder och folk.

Högerextremistiska och rasistiska grupper
har blivit starka igen,
inte minst i Europa.

De utnyttjar människors rädsla
i ett samhälle där trygghet och välfärd försvinner.
När kapitalisterna tycker att de tjänar på detta
och stödjer denna utveckling
hotas demokratin.

Men över hela världen
protesterar nu allt fler människor
mot vad som sker i politiken.
Allt fler människor vill ha en rättvis värld.
Allt fler kvinnor världen över
kräver att få vara fria
och ha mänskliga rättigheter.
Det är vänsterns stora arbete
att samla och organisera alla de människor
som vet att det går
och måste gå att skapa en rättvis värld.

Grunder för en vänsterpolitik

Allas lika värde

Mänskliga rättigheter och folkrätt

Så länge mänskligheten funnits
har det förts en kamp för rätten
till ett bättre och jämlikare liv.

Därför kan vi idag tala om mänskliga rättigheter.
De finns nedskrivna i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.
Trots att många människor i världen
inte har dessa rättigheter
kan inget land längre låtsas om att de inte finns.

Barn har särskilda behov,
men barn kan inte alltid säga vad de behöver.
De kan inte heller stoppa kränkningar som de blir utsatta för.
Därför finns barns rättigheter nedskrivna i Barnkonventionen.
Vänsterpartiets politik ska vara så
att barnens bästa alltid är det viktigaste.

De mänskliga rättigheterna
ska vara grunden för all politik.
Men alla följer inte dessa.
De mänskliga rättigheterna
kan bara bli verklighet för alla
genom människors kamp för frihet och rättvisa.

Folkrätten har regler för
hur olika stater ska kunna leva bredvid varandra.
Vi måste försvara folkrätten.

Ett exempel på den är förbudet mot att anfälla andra länder.
Inga ensamma länder, bara FN, får använda våld
för att skydda folkrätten eller mänskliga rättigheter.
FN, Förenta Nationerna,
är en viktig organisation för fred.
Vi är emot att de imperialistiska staterna
utnyttjar FN för att kunna anfälla andra länder.

Kamp mot rasismen

Rasismen finns över hela världen.
Rasism finns också i det svenska samhället.

Rasismen är något mer än vanliga fördomar.
Vi måste förstå att rasismen
hänger ihop med hur makten fördelas i hela samhället.
När några har makten över andra
gör rasismen det lättare för dem
genom att den delar upp människor i olika grupper,
där vissa har det bättre
och tycker att de är bättre än andra.
På så sätt kan rasismen användas
för att behandla andra orättvist.

I Sverige visar sig rasismen
i misshandel, förföljelser och trakasserier.
Men också i svårigheter att få arbete,
utbildning, inkomst, bostad,
och vilka politiker som för partiernas talan.

Diskriminering av människor
på grund av utseende eller ursprung
är förbjuden.
Ändå finns diskriminering i samhället.

I Sverige, liksom i många andra europeiska länder,
har rasismen gjort
att klassamhället också handlar om var man kommer ifrån.
Människor som invandrat till Sverige
bor oftare i fattiga bostadsområden.
Det kallas segregation.

Det kapitalistiska systemet skapar rasism.
Det kan handla om till exempel

att ett företag flyttar produktionen av varor
till länder där arbetarna har låga löner
och svaga fackförbund.

I Sverige arbetar personer med utländsk bakgrund
ofta med lågt betalda, tråkiga och farliga yrken
där de inte kan göra karriär.
Eller så har de små egna företag
som ger en osäker inkomst.

Att det kapitalistiska systemet och rasismen hör ihop
ser man tydligt i hur arbete, pengar och makt
är uppdelat på jorden.
De rika länderna har skapat sin rikedom
genom att utnyttja de fattiga länderna.

Dagens rasism kommer från tiden då det fanns kolonialism.
Europeiska länder tog över länder i andra delar av världen
och sa att den europeiska kulturen
var mer värd än de andra ländernas kultur.
Så kunde de försvara att de plundrade de andra länderna.

Även patriarkatet och rasismen hör ihop.
Utlandsfödda kvinnor har det svårast i samhället.

Kampen mot rasism
handlar inte om invandrade personer
eller personer födda i andra länder.
Det är en kamp för
att det ska finnas mänskliga rättigheter i Sverige
och världen
och för att demokratin ska gälla
för alla som bor i ett land.

Rasism och främlingsfientlighet växer lättare fram
när orättvisorna är stora.
Orättvisor i samhället
gör att fler skyller alla problem
på den som ser annorlunda ut.
Eller så börjar människor drömma om
att det var bättre förr.

Därför är en politik som minskar orättvisorna i samhället
en stor del av vår kamp mot rasismen.
Eftersom det är så viktigt för människor
hur man försörjer sig och arbetar
är det särskilt viktigt
att stoppa etnisk diskriminering på arbetsmarknaden.

Nationella minoriteter

Sverige har en historia
där vi har förtryckt nationella minoriteter.
Nationella minoriteter är samer,
tornedalssvenskar, sverigefinnar, romer och judar.

Genom internationella avtal
har Sverige sagt ja till
att skydda och stärka samers,
tornedalingars, sverigefinnars,
romers och judars rättigheter till identitet,
språk, kulturarv och religion.
Men det finns mycket kvar att göra.

Man ska kunna tala med myndigheter på sitt eget språk.
Det ska finnas mer utbildning
i, på och om de nationella minoritetsspråken
och de nationella minoriteternas kultur.
Man ska också kunna få vård och omsorg
av personal som talar det egna modersmålet.
De som tillhör en nationell minoritet
ska också få vara med och besluta
om sådant som är viktigt för dem.

Sexuellt likaberättigande

Sexualitet ger livsglädje och lust.
Alla människor ska ha samma rättigheter
och samma chans till delaktighet,
oavsett sexuell läggning eller könsidentitet.

Vi kan inte ha diskriminering
eller särbehandling av homosexuella,
bisexuella eller transpersoner (HBT-personer)
i ett demokratiskt samhälle.

Det betyder till exempel
att lagar om äktenskap, arv och familj
ska behandla alla lika.

Inom utbildning, vård, näringsliv
och polis och domstolar
måste man få mer kunskaper om HBT- frågor.

Makten till folket

Den politiska demokratin är viktig men inte färdig

I det kapitalistiska samhället
blir demokratin sämre
på grund av det odemokratiska ekonomiska systemet.
Demokratiskt valda beslutsfattare anpassar sig
till mäktiga ekonomiska intressen.

I en demokrati ska det vara medborgarna själva
som bestämmer över samhället.
Den demokrati som finns idag
har vuxit fram inom nationalstaten.
För att försvara demokratin i Sverige
behöver vi därför också försvara rätten
att själva bestämma vad som ska gälla i Sverige.
Att göra det är inte nationalism
eller att bara tänka det egna landet, Sverige.
Sådant tänkande har ingen plats i en demokratisk vänsterpolitik.
Då döljer man bara orättvisor även inom Sverige
bakom idéer om en kulturell
och etnisk gemenskap. Vi måste istället försvara demokratin i Sverige
och utveckla den samtidigt
och i samarbete med andra länder som gör samma sak.

Vänstern är internationalistisk.
Det betyder att vi tycker att människor i Sverige
och i andra länder inte ska ställas mot varandra
utan samarbeta för att utveckla demokratin.
Vi utgår alltid från
vad det är som det arbetande folket i världen behöver.
Då är inte nationsgränser eller kulturella skillnader viktiga.

Demokratiska lagar

Folket ska styra politiken i Sverige genom riksdagen,
där riksdagsledamöterna fått sina platser
genom allmänna, fria och rättvisa val.
Regeringen ska vara ansvarig inför riksdagen.

Några av de viktigaste sakerna för den politiska demokratin
är föreningsfriheten,
yttrande- och tryckfriheten,
offentlighetsprincipen och meddelarfriheten.

I kamp mot kungar, generaler och överklass
har folket kämpat till sig
rätten att tycka som de vill,

granska makthavarna
och samla till kamp genom möten,
massmedia och demonstrationer.
Vi måste försvara och stärka den rätten.

Alla människors lika värde
betyder att vi alltid måste bekämpa diskriminering
på grund av kön, funktionsnedsättning,
sexuell läggning eller könsidentitet,
ålder, hudfärg, kulturell eller etnisk bakgrund,
eller religion.

Men det räcker inte med
att man kan åtala någon efter att de har diskriminerat.
Samhället måste också se till
att diskriminering aldrig sker.

Grundlagarna ska skydda demokratin
och människors rättigheter.
Monarkin ska ersättas med republik
där folket väljer statschef.
Religionsfrihet ska finnas. Staten ska inte ha någon religion
och inte ha något samarbete med Svenska kyrkan.

Kommunalt och regionalt självstyre

Vi måste ta politiska beslut
på olika nivåer i ett land.
Det kan vara nationellt, för hela landet,
det kan vara lokalt i kommunen eller i regionen.
Det beror på vilka problem som ska lösas.
Det är viktigt att ta beslut
så nära medborgarna som möjligt.
Men om alla beslut tas lokalt
kan det vara svårt
att föra en sammanhållen politik
för rättvisa och jämlikhet.

Till exempel kan man inte säga
att ekologiska frågor
ska man besluta om på bara en nivå.
Ibland måste man hitta lokala lösningar,
men andra gånger måste man kanske
besluta för ett helt land
eller flera länder
för kunna lösa ett miljöproblem.

Kommunerna och landstingen eller regionerna
styr sig själva.
Det är en viktig del i den svenska demokratin.

Men då måste också politikerna på den nivån
kunna ha tillräckligt med kunskap för att kunna ta bra beslut.
Det måste också finnas tillräckligt med skattepengar.

Inkomster och kostnader måste fördelas
rättvist över landet.
Genom ett nationellt omfördelningssystem
ska samma välfärd kunna finnas över hela landet.

Försvara och utveckla demokratin!

Stora företag som finns i många länder
har stor makt över våra liv.
Deras organisationer är
till exempel Världshandelsorganisationen,
Internationella valutafonden och Världsbanken.
De har utnyttjat fattiga länders skulder
för att tvinga fram en politik
som är bra för kapitalisterna.
Dessa organisationer tar dessutom
lite hänsyn till miljön.

Det är bara några få som äger medierna.
Det gör att människor får allt svårare
att göra sin röst hörd
och att få mer kunskap om världen.

Att hundratals miljoner människor
hålls nere i arbetslöshet, fattigdom och okunskap
är också ett hinder för demokratin.

Att försvara och använda demokratins rättigheter
är en av arbetarrörelsens och vänsterns viktigaste uppgifter.

Vänsterpartiet kämpar för att
förändra världen den parlamentariska vägen.
Det vill säga genom demokratiskt arbete i riksdagen.
Men demokrati är inte bara lagar och regler.
Civil olydnad är också ett sätt
för människor som saknar makt
att på andra sätt försvara mänskliga rättigheter
och naturresurser.
Civil olydnad handlar om icke-våld och öppenhet.

Internationell samverkan

Ekonomisk och politisk internationalisering

Det blir allt mer handel, kommunikation och resor mellan världens olika länder.

Men stora företag i den rika världen styr det mesta av handeln, kommunikationen och resorna så att de ska kunna tjäna så mycket pengar på dem som möjligt.

Det skapar många problem som går över olika länders gränser: miljöförstöring, vapenhandel, sexhandel, narkotikahandel, människosmuggling, växande sociala klyftor och utplundringen av världens fattiga.

Dessa problem kan inte lösas utan att länderna samarbetar.

Internationellt samarbete kan bara bli bra i längden om den utövas i former som stärker demokratin i stället för att göra den svagare. De stora företagen måste då få mindre makt över världen.

Överstatliga organ som till exempel EU som kränker de nationella folkvalda parlamentens egna beslut är ingen hållbar lösning. De former för internationell samverkan som redan finns ska utvecklas mot ökad öppenhet och en aktivare medverkan av de nationella parlamenten.

FN är den enda organisation som kan skapa ett annat sätt att leva på istället för en värld där militär och ekonomisk styrka är det viktigaste.

Men för att en ny, internationell ordning ska kunna bli verklighet, det vill säga en ordning med hållbar utveckling, solidarisk fördelning av jordens resurser, rättvis handel, demokrati och mänskliga rättigheter, måste FN bli mer demokratiskt och stormakternas starka ställning brytas. FN:s generalförsamling där alla länder har en röst måste få mer makt.

Europeiska unionen och europeiskt samarbete

Det som vänstern vill
med socialism, feminism
och ekologi
hotar dem som har makten i världen.
EU och Nato gör det svårare för Sverige
att föra en självständig politik som kan ändra på orättvisor.

EU är Europeiska Unionen
och Nato är det militära samarbete som många länder har med USA.
För att kunna få socialistisk demokrati
och en ekologiskt hållbar värld
måste vi kunna stoppa kapitalets makt
och vinna över patriarkatet.
Det kan vi göra genom att samarbeta med
fackliga, feministiska
och andra framåtsträvande sociala rörelser och vänsterkrafter i Europa.

Vänsterpartiet samarbetar därför
med dem som tycker som oss i Europa.
Vi arbetar för en upplösning av Nato,
för ett helt annorlunda alleuropeiskt samarbete än dagens EU
och för fredliga och jämlika relationer inom Europa
och mellan Europa och Syd och Öst.

EU hindrar oftast sådana samarbeten.
EU:s regler gör kapitalets frihet till det viktigaste.
Att ta bort alla regler för hur banker ska arbeta,
sänka skatter, låta privata företag ta över statens ansvar,
och att ta bort hinder för handel
inom en gemensam marknad är det viktigaste för EU.
Medan EU ser social trygghet, miljöskydd och arbetsrätt
som problem eftersom de kan minska kapitalets frihet.

EU bygger murar mot resten av världen.
Människor på flykt undan krig och nöd
stoppas vid unionens yttre gränser.

I handelspolitiken får europeisk jordbruks- och livsmedelsindustri
det bättre och de fattiga ländernas industri det sämre.

Samtidigt utvecklas EU mot att bli som ett eget land.
Skapandet av EMU, att man inom EU ska ha samma pengar,
är tillsammans med det militära samarbetet
de största tecknen på det.

Vi respekterar resultatet i folkomröstningen år 1994
när svenska folket sa ja till att bli medlem i EU.

Men vi har inte skäl att ändra på vad vi tycker om EU.
Sedan folkomröstningen
har EU blivit allt sämre
och detta har vi aldrig folkomröstat om.

Vänsterpartiet vill därför
att Sverige ska lämna EU.

Vänsterpartiet ställer upp i valen till EU-parlamentet
och arbetar för att förändra EU.
I det dagliga arbetet motsätter sig Vänsterpartiet förslag
som ökar EU:s makt
och försöker istället föra tillbaka makt till medlemsländerna.
När makt redan förts över till EU
arbetar Vänsterpartiet aktivt
för förslag som gör EU mer grönt, socialt,
jämförbart och öppet mot omvärlden.

Istället för EU
vill Vänsterpartiet se
ett eller flera mellanstatliga
och gärna alleuropeiska och internationella samarbeten.
De frågor som samarbetet gäller
bestämmer vilken form av samarbete som är bäst.

Även länder som gränsar till Europa
eller av andra skäl har nära relationer till Europa
ska kunna samarbeta jämnt.
Samarbetet kan ske genom
de organisationer för samarbete som redan finns:
som Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)
och regionala organisationer som Nordiska rådet.

Vi måste också hitta andra och fler sätt
att göra Europa mer demokratiskt.
Vi vill ha mer samarbete
mellan fackliga, feministiska
och andra framåtsträvande sociala rörelser,
och mellan vänsterpartier och vänsterregeringar.

Det viktiga är att vi förstår
att vi bara kan nå våra mål
om vi samarbetar med dem som tycker som vi i Europa.

För att stärka vänstern
måste vi förändra och arbeta för att gå ur EU
istället för att ge mer makt åt EU.

En självständig utrikespolitik för internationell solidaritet

Sverige är alliansfritt.
Det betyder att vi inte ska samarbeta militärt med någon.

Men denna alliansfrihet hotas av EU.
EU vill samarbeta militärt
och Nato blir bara större och större.
Sverige ska fortsätta att vara neutralt,
det vill säga inte ta ställning i krig.
Vi ska sluta sälja vapen till andra länder.

Det är mycket viktigt
att det militära systemet har en demokratisk kontroll.
Ett sätt är den allmänna värnplikten, att alla får lära sig att vara soldater.
Allmän värnplikt måste gälla både för kvinnor som män.
Pliktlagen ska även i fortsättningen ge möjlighet
till både militär och civil tjänstgöring.

USA har enorma lager av massförstörelsevapen:
biologiska, kemiska och nukleära.
De hittar också på nya vapen.
Vänsterpartiet arbetar för
att de militära samarbetena ska sluta
och ett totalt förbud för alla länder
att ha massförstörelsevapen.
Kapitalets utplundring av fattiga länder,
politiskt förtryck och väpnade regionala konflikter
tvingar miljontals människor att fly
från sina hemtrakter.
De flesta av världens flyktingar är kvinnor och barn
och de finns i de fattiga länderna.
Sverige ska ha en mänsklig flykting- och asylpolitik.
Varje person som söker asyl
ska ha rätt till en egen och värdig prövning
och vi ska ha mindre stränga regler
för flyktingar som söker asyl.

Vi ska ge bistånd till fattiga länder
utan att be om något tillbaka.
Sverige ska arbeta för att fattiga länder ska slippa betala sina skulder
så att de länderna kan utvecklas som de vill och behöver.

Sverige ska också arbeta
för att det ska bli skatt
på internationella valutatransaktioner,
alltså när stora banker köper och säljer pengar mellan länder.
Pengarna från de skatterna

ska man använda för att stoppa fattigdom
och miljöförstöring.

Hållbar utveckling och rättvis fördelning

Alla har ansvar för en hållbar utveckling.
Hållbar utveckling handlar om att vi måste rädda jorden
från skadlig miljöförstöring.
Jorden måste räcka till för oss alla, även i framtiden.

Varje människa kan hjälpa till
genom att ändra sitt sätt att leva,
men miljöproblemen behöver också politiska lösningar.
De viktiga besluten tas av de företag
som producerar, transporterar och säljer varor.
I den kapitalistiska ekonomin
går jakten på vinst och fler kunder
före tanken på att skydda miljön.
Därför behöver man bland annat stränga lagar,
och samhällsplanering
för att stoppa hoten mot miljön.
Ju mer vi äger tillsammans
desto mer kan vi vara med och bestämma
över vilka varor som ska tillverkas
och säljas.

Alla som arbetar med djur
måste tänka på
att djur är kännande varelser
och att de ska få ett gott liv
och kunna bete sig som i naturen.

Därför vill vi ta bort långa djurtransporter,
så kallade djurfabriker, pälsindustrin
och onödiga djurförsök.

Idag äter vi mycket kött.
Det leder till klimatförändringar,
eftersom man hugger ned regnskog
och använder för mycket vatten för att producera köttet.
Därför måste vi äta mer vegetarisk mat.

Vi måste se till att inte fler djurarter försvinner på jorden.
Vi ska också arbeta för
att se till att de djur som finns naturligt i Sverige
ska kunna fortsätta att leva,
som till exempel varg, järv och lo.

Genom att planera framåt för samhället
och ha en rättvis fördelning
tillsammans med ny teknik
går det att anpassa vårt samhälle till
vad naturen tål.

Miljöpolitiken ska se till
att vi använder förnyelsebara resurser,
alltså energi från sådant som inte kan ta slut.
Miljöpolitiken ska se till att vi använder mindre energi.
Vi ska se till att det blir mindre utsläpp
som är skadliga för miljön,
vi ska skydda växter och djur från att utrotas
och vi vill skapa ett ekologiskt hållbart jordbruk.
Det betyder bland annat att samhället
ska få sin energi från förnyelsebara energikällor
och att vi snabbt ska sluta använda kärnkraften
samtidigt som vi ska använda mindre
av fossila bränslen, som olja till exempel.

Utsläppen till Östersjön och andra hav från jordbruk,
avlopp och transporter
kan och måste minska
genom nya strängare lagar.

Ett viktigt område för stora förändringar
och nytt tänkande är transporterna.
Trafiken ger den största ökningen av växthusgaser i Sverige.
Här måste vi göra mycket:
minska antalet transporter som går på bensin,
flytta gods- och persontransporter från bilar och lastbilar
till bussar och tåg.
Vi ska också hitta nya förnyelsebara bränslen.

Välfärd för alla

Välfärden är det som vi betalar för med våra skatter,
det som vi gemensamt äger
och som ger oss stöd och service
som skolor, vård och omsorg.
Den offentliga sektorn kallar vi det
som vi betalar för med våra skatter.

I Sverige har arbetarrörelsen
varit med och byggt upp
en stor offentlig sektor.

När det finns en stor offentlig sektor
blir det lättare att ha en mer rättvis fördelning
av inkomsterna.
Medborgarna får också större möjligheter
att styra samhällets ekonomiska utveckling
med demokratiska beslut.

Att betala för den offentliga sektorn
betyder alltid att människor har lite mindre pengar att handla för.
Men om alla har arbete så att samhället tjänar pengar
så blir det problemet mindre.
Produktionen av tjänster
blir bättre om den sker i den offentliga sektorn
om man vill att fler än de allra rikaste
ska kunna få bra samhällsservice.
Den ska styras och utvecklas demokratiskt
med tanke på att människorna är medborgare i ett samhälle
och inte kunder på en marknad.

Den välfärdsmodell som vuxit fram i Sverige och Norden
är mycket bra för kvinnor.
Mycket tack vare den har kvinnorna fått arbete och kan försörja sig själv.

Skattesystemet ska vara så
att vi kan få pengar
till den offentliga sektorn en lång tid framöver.
Kommunerna ska ha självständig beskattningsrätt.

Utbildning, forskning, omsorg, vård,
bostäder, kollektivtrafik och kultur
är alla centrala ansvarsområden
för den offentliga sektorn.
Verksamheterna ska formas av en politik
inriktad på demokratisering, jämställdhet,
solidaritet och en ekologiskt hållbar utveckling.
Behoven, inte hur mycket man kan betala,
ska vara det viktiga.
Privatiseringar och entreprenader
innebär därför ett allvarligt hot
mot den offentliga sektorns grundidé.

Socialförsäkringarna ger människor trygghet
när de blir sjuka, arbetslösa
eller behöver vara hemma med sina barn.
Socialförsäkringarna ska ge medborgarna
pengar vid sjukdom, arbetslöshet, föräldraledighet och liknande.
Detta ska betalas med skatter.
När alla är med och betalar för varandra på detta sätt
leder det till att vi också tar ansvar för varandra.

Det frigör också medborgarna
från de rikas välvilja, välgörenhet och fattigvård.

För att kunna vara med och påverka samhället
måste alla ha rätt till en likvärdig utbildning.
Utbildning skapar personlig utveckling,
jämställdhet och möjlighet till demokrati.
Utbildningen är ett gemensamt ansvar
och ska stå fri från de som vill göra privata vinster på den.
Ibland bemöts människor inte bra i den offentliga sektorn.
De som jobbar i den
och de som använder den
måste få mer att säga till om.

Makt över arbetet

Rikedomar och bra liv
skapas genom att människor arbetar.
Arbetet gör att man blir delaktig i samhället.
Egen försörjning skapar personlig frihet och självständighet.
Makten över arbetet
är också makten över hur samhället ska utvecklas.

Arbete är en mänsklig rättighet.
Arbete åt alla är något av de viktigaste målen för Vänsterpartiet.

Hög arbetslöshet ökar de orättvisa skillnaderna
mellan klasserna och könen.
Hög arbetslöshet försvagar de som arbetar
och deras fackliga organisationer.
Företagen kan hota med att avskeda människor
och på så sätt sänka lönerna.
Arbetsmiljön blir sämre
och människorna blir mindre trygga.
När det är ekonomisk och social otrygghet
föder människor färre barn.

Långvarig arbetslöshet
kan leda till sjukdom och hopplöshet för en människa.
För samhället ger arbetslöshet
mindre tillväxt och minskade skatteintäkter.
Då ökar de sociala kostnaderna
och leder till nedskärningar i den offentliga sektorn.
Arbetslösheten slår därmed särskilt hårt mot kvinnor,
som både förlorar chansen till ett jobb
och den sociala service
som de behöver för att kunna arbeta,
som till exempel förskola för barnen.

Många arbetarklasskvinnor,
unga och invandrare har olika former av otrygga anställningar och deltider,
både inom den privata sektorn
och den offentliga sektorn.

Dessa former av anställningar
leder ofta till att människors makt
över det egna arbetet minskar,
och att de har svårt att försörja sig.
De osäkra anställningarna
blir också ett sätt för arbetsgivarna
att sänka lönerna.

Vi vill korta ned arbetsdagen till sex timmar med samma lön
istället för som nu åtta timmar.
Det skulle vara bra
för arbetarklassen på flera olika sätt.
Det blir lättare att kämpa mot arbetslöshet
och för att mer pengar ska gå till löner
istället för till vinster i företagen.,
De som arbetar kan då också dela på arbetstid
och inkomster på ett jämnare sätt.
En arbetstidsförkortning betyder också
att det obetalda arbetet hemma
som kvinnor ofta gör idag,
kan fördelas jämnare mellan män och kvinnor.

Samordnade förhandlingar mellan fackföreningar och arbetsgivare
med centrala avtal
är ett sätt att förhindra
att arbetsgivarna spelar ut olika löntagargrupper mot varandra
och att motverka lönediskriminering av kvinnor.

Kvinnor har det sämre på arbetsmarknaden än män.
De har ofta tunga arbeten som är dåligt betalda.
De kvinnor som arbetar med samma sak som männen
får mindre betalt.
Kvinnor förväntas också nöja sig med deltider,
medan heltid är det vanliga för männen.

Fortfarande är många arbetsmiljöer dåliga.
Belastningsskador, som främst drabbar kvinnor från arbetarklassen,
är den största orsaken till långa sjukskrivningar.

Varje år försvinner mycket stora summor pengar
i ekonomisk brottslighet,
där företag står för en mycket större del
än de personer som fuskar i socialförsäkringssystemen.

Ekonomisk brottslighet ger stora problem.
Ärliga företag måste stänga
och det är osäkert och farligt
för dem som arbetar i företagen som inte betalar skatt.
Det är företagen,
inte arbetarna,
som tjänar på den ekonomiska brottsligheten.

För en person som arbetar utan att betala skatt
blir det många problem.
Personen får ingen sjukpenning eller pension
och kan bli avskedad närsomhelst.
Svårast är det för de så kallade papperslösa invandrare
som arbetar utan uppehållstillstånd eller arbetstillstånd.
Arbetsgivare tjänar pengar
på de papperslösa
och kan använda den gruppen
för att sänka lönerna och ge sämre villkor
på den lagliga arbetsmarknaden.

Arbetarna ska ha rätt till skadestånd
för förlorad arbetsinkomst och kränkning
vid till exempel för lågt utbetalade löner.
Papperslösa ska inte behöva riskera att kastas ut ur Sverige
för att de talar om att en arbetsplats bryter mot lagen.

Strejk och hot om strejk
är de arbetandes bästa verktyg
i kampen för bättre löner och arbetsvillkor,
Därför måste rätten till strejk försvaras.

Kollektivavtalen är mycket viktiga för fackförbunden.
Kollektivavtalen förhandlas fram
mellan fackförbunden och arbetsgivarna.
Kollektivavtalen ger alla
som arbetar i samma yrkesområde samma lön och villkor.
Genom att arbetare och arbetsgivare gör upp
om löner och arbetsvillkor
får de anställda en tryggare situation.
Med avtal som bara gäller en och en
blir arbetsgivarna starkare.

Om fackförbundens medlemmar
verkligen kan vara med och påverka
de överenskommelser som arbetsgivarna och fackförbunden gör
så blir fackförbunden starkare.
Det gör det lättare
att få fler medlemmar.
Fler medlemmar ger också starkare fackförbund.

Det finns lagar som styr hur vi ska ha det på arbetet.

Vänsterpartiet arbetar för starkare lagar om arbetsrätt.
Lagarna ska ge tryggare anställningar,
högre krav på att arbetsgivarna tar ansvar för arbetsmiljön
och en starkare ställning för kollektivavtalen.
Genom politiska beslut
vill vi se till att lönerna blir mer rättvisa mellan de olika klasserna
och mellan kvinnor och män.
Vänsterpartiet vill ge statliga pengar
till forskning om arbetsmiljö.

Samarbete mellan olika länders fackförbund blir allt viktigare.
Vänsterpartiet arbetar också för
att centrala kollektivavtal
ska gälla även för arbetskraft
som kommer från andra länder.

Gemensamt ägande och ekonomisk demokrati

Makten i alla samhällen
finns hos dem
som äger och kontrollerar produktionsmedlen.
Produktionsmedlen är fabrikerna och maskinerna till exempel.
I ett kapitalistiskt system
är det några få rika personer som äger produktionsmedlen.
Människors arbetskraft
blir något man kan köpa och sälja.
Även fast vi har demokrati,
offentlig sektor och fackförbund i Sverige,
så blir ett kapitalistiskt samhälle ändå odemokratiskt.

Privata ägare av företag vill ha vinst snabbt.
De tänker inte på framtiden.
Värdet på företagets aktie blir viktigare
än att skapa bra varor som människor verkligen behöver.
Därför måste samhället på ett demokratiskt sätt
samordna ekonomin.
En viktig demokratisk regel
är att människor ska kunna påverka de beslut
som påverkar dem.
I dag är det svårt.
Så ska det inte vara.
Kapitalets makt måste försvinna
för att demokratin ska kunna gälla för alla människor.

De rättigheter som kommer från att äga måste bli färre.

Viktiga produktionsmedel måste ägas tillsammans.
De som arbetar ska få mer att säga till om.
De ska själva kunna påverka hur arbetet ska vara,
var det ska finnas och hur det ska utvecklas.

Om man tänker på medborgaren
är det mycket viktigt att samhället äger viktiga saker tillsammans.
När kommunerna eller staten äger tillsammans
kan de demokratiskt valda politikerna
ta ansvar för produktion av varor och tjänster.
På så sätt kan man forma produktionen
så att den blir bra för samhället
istället för att den ska ge vinster till några få människor.

Om vi tänker på vad som är bäst för samhället
blir det också lättare att styra produktionen
mot ett mer ekologiskt och socialt hållbart samhälle.
När man planerar på det viset
kan man också tänka på att skydda miljön.

För dem som arbetar i företagen
är det makten över företagen som är viktigast.
Därför är det naturligt med företag som arbetarna själva äger,
kooperativa företag.
Där bestämmer man tillsammans, demokratiskt,
vem som ska leda företaget
och hur företaget ska arbeta.

Vi ska göra det lättare för arbetare att äga företag
och för konsumenter att äga tillsammans
genom lagar och skattepolitik.

Sverige är uppdelat i kommuner och regioner.
Regionerna kan också kallas landsting.
Kommunerna och landstingen bestämmer själva sin politik
genom de allmänna valen.

Regionerna har utvecklats på olika sätt under lång tid.
Det beror bland annat på dålig regional politik
och att allt fler jobb finns i några få storstadsområden.
I den här ojämlika regionala utvecklingen
har det skapats motsättningar
mellan storstadsregioner och landsbygdsregioner,
och mellan norrlandsregioner och regioner i södra Sverige.
Därför ska regionalpolitiken minska skillnaderna
mellan dessa olika regioner.
Utvecklingen av regionerna måste ske som ett samarbete,
och inte idag som en kamp dem emellan.
Detta kräver en ekonomisk planering,

där man tänker på allas rätt till arbete,
utbildning och social välfärd i landets alla delar.

Det socialistiska målet och vägarna dit

Ett socialistiskt samhälle

Det kapitalistiska systemet
kan inte lösa mänsklighetens stora problem.
Det kapitalistiska systemet har skapat dessa stora problem.
Kapitalismen handlar om att några få rika
ska äga det viktigaste i samhället och tjäna pengar på det.
För att socialismen ska kunna byggas
måste man få bort kapitalismen.
I ett socialistiskt system äger medborgarna viktiga företag tillsammans.
Det handlar om människans rätt
att bestämma över sitt arbete.
Den vinst som skapas i företagen
skapar man tillsammans
och ska därför också användas
till hela samhällets behov.

Med en ekonomi som vi alla sköter tillsammans, demokratiskt,
kan vi också spara på det som jorden ger.
Vi kan då producera det som vi verkligen behöver
i stället för det som ger störst och snabbast vinst.

Vänsterns vägar

Historien och framtiden

Det socialistiska samhället betyder inte
att alla konflikter och missförhållanden försvinner.
Vad det handlar om
är att vi människor,
genom att bryta de strukturer som sorterar och förtrycker oss,
får möjligheten att utveckla ett solidariskt samhälle.
Det är ett samhälle där alla är lika mycket värda
och där vi tar hand om varandra.

Mitt i dagens kapitalism
växer det som kan bli morgondagens socialism.
Vi behöver ett system där de arbetande
kan kontrollera sitt eget arbete,
vi behöver en demokratisk samordning av ekonomin.

Många har försökt skapa framtida ideala samhällen.
Sovjetunionen och de länder som följde samma väg
föddes ur kämpande människors drömmar
om en bättre värld,
men blev till mardrömmar istället.
De socialistiska idealen krossades
i stater som tog sig socialismens namn.
Av detta har vänstern lärt sig mycket.
Demokratien och friheten måste vi hela tiden försvara.
Statens makt är inget värd
om den bara kan överleva
genom att strunta i de mänskliga rättigheterna.

Socialismen handlar om att göra demokratien och friheten verklig för alla.
Socialismen kan inte planeras och styras
av partier och politiska ledare.
Endast den socialism som människor själva väljer
och som anpassar sig till ständigt nya förhållanden kan överleva.

Andra länder

Vänsterpartiet är ett internationalistiskt parti.
Det betyder att vi förstår
att vi måste samarbeta med dem som tycker likadant som vi i andra länder
för att nå våra mål.
Klassförtryck och könsförtryck finns i hela världen.
Men över hela världen finns också
kampen för frihet, rättvisa och demokrati.
Miljöförstöring och klimatförändringar stoppas inte av gränser
utan finns i alla länder.

Vänstern och arbetarrörelsen måste samarbeta med varandra
i alla länder.
Det är den internationella solidariteten.
Klassförtryck och patriarkat,
rasism och imperialism, skapar motstånd.
Motståndet finns i organisationer
som vill förändra samhället:
fackliga organisationer,
konsumentkooperationen,
kvinnorörelsen, miljörörelsen,
rörelser för fred och internationell solidaritet,
rörelser mot rasism och fascism.

Människors kamp för frihet och rättvisa
har ofta mötts med ett sådant våld
att de har behövt använda vapen i sin befrielsekamp.

Landet Vietnams seger över USA
och störtandet av apartheidregimen i Sydafrika
är bara två exempel.
Vi ska inte se romantiskt på den väpnade kampen.
Den är alltid sista utvägen.
Risken är också stor
att man fortsätter att använda vapen och våld
i det nya samhälle man vill skapa.
Därför är den internationella solidariteten så viktig.
Den minskar behovet av väpnad kamp
och kan göra det lättare att nå framgång
med en fredlig, demokratisk kamp.

I och utanför parlamenten

Vänsterpartiet är en del av arbetarrörelsen och grundades år 1917.
Partiet samlar och organiserar människor
som vill ha en radikal socialistisk och feministisk politik.
Genom att alla får säga vad de tycker
och genom att demokratiskt besluta tillsammans
kan många olika åsikter formas till en politisk helhet.

Den politiska demokratin
är en framgång för arbetarrörelsen och vänstern.
För Vänsterpartiet är det självklart
att ställa upp i val
och att arbeta för en socialistisk och feministisk politik.
Det viktigaste är att föra en politik
som faktiskt förändrar maktförhållandena
i en demokratisk riktning
och därmed lägger grunden
till en socialistisk samhällsförvandling.

Men det är också viktigt att arbeta för en förändring
utanför det demokratiska systemet.
Därför måste Vänsterpartiet vilja
vara en del av alla de rörelser
som kämpar för demokrati,
människovärde och rättvisa.

Det går inte att tänka sig
en socialistisk samhällsutveckling
utan en stark och väl organiserad arbetarklass.
Den fackliga rörelsen spelar därför en särskild roll
eftersom den är kapitalets största motståndare.
Inget vänsterparti kan i längden vara en viktig politisk kraft
utan att finnas med i det fackliga arbetet.

Makt och medvetande

Ett klassamhälle som vårt
kan inte finnas kvar
om inte människor säger ja till hur det ser ut.

Om de flesta tycker att kapitalismen är det bästa systemet
så kommer det att fortsätta vara som det är.
Inget förändras då.
Om vi tycker att kvinnors och mäns olika roller är naturliga
så lever patriarkatet vidare.
Men om allt fler börjar tänka
att en annan mer klok och rättvis värld är möjlig
kan en förändring börja ske.

För att kunna förändra samhället
måste vi förstå hur det fungerar.

Uppfostran, utbildning, lagar
och massmedia skapar ideologi.
Ideologi är idéer om hur saker i samhället bör vara.
Ideologi handlar om människors medvetande och värderingar.

Kulturen är en viktig del
i alla samhällens ideologiproduktion,
men kulturen är också en plats
för att vara kritisk, ifrågasättande
och för att föra en demokratisk kamp.

Kulturellt skapande i alla dess former,
fritt från tankar om att vilja tjäna pengar
och fri från statlig kontroll
är ett sätt att förstå och förändra samhället.

Den socialistiska och feministiska kampen
är till stor del en kamp om vårt samhälles ideologi.
Därför måste vänstern skapa utrymmen
där det är vi som beskriver problemen
och erbjuder lösningar.

Vi kan få människor att tänka på nya sätt
genom tidningar, bokförlag, studieförbund, kulturinsatser,
internetsajter, personliga möten och så vidare.
Varje viktigt steg framåt i historien
har tagits av människor som vägrat acceptera
den dominerande uppfattningen
om vad som är möjligt och tillåtet.

Strategiska huvudlinjer

Vänsterpartiet kämpar tillsammans med ungdomsförbundet Ung Vänster, Vänsterns Studentförbund och andra demokratiska krafter för en förändring av samhället.

I det dagliga politiska arbetet följer vi våra socialistiska värderingar och vårt mål: det klasslösa samhället. I det klasslösa samhället finns inget förtryck av klasser, inget förtryck av kvinnor och män. Där kan ingen vara fri om inte alla är fria. Vi stödjer facklig kamp och andra länders kamp för rättvisa. Vår politik ska tänka på framtiden och gå att förstå

Vänsterpartiets politiska arbete följer partiets program. Partiets program beskriver vilken politik vi vill genomföra och vilket samhälle vi vill se.

Detta är det viktigaste i vår vänsterpolitik:

Fördjupa demokratin och utveckla det folkliga deltagandet!

Demokratin ska gälla också för ekonomin. Det gemensamma och samhälleliga ägandet ska öka och användas för att skapa ett samhälle som är jämlikt, demokratiskt, och ekologiskt hållbart. Vi ska också skapa en rättvis regional utveckling. De pensionsfonder som staten äger ska användas på samma sätt.

Särskilt viktigt är att skriva tydliga regler för bankerna och se till att samhället äger fler banker och kan bestämma mer över hur bankerna ska använda sina pengar.

Staten ska kunna köpa upp företag som redan finns men också låna ut pengar till nystartade företag som ger stöd och service till medborgarna. Yttrandefrihet, mötesfrihet, organisationsfrihet och demonstrationsfrihet ska finnas för allt fler människor.

Vi ska arbeta emot rasistiska åsikter.

Genom att ge mer pengar till välfärden
och till att skapa fler arbeten
minskar vi också risken för rasism och fascism.

Demokratisera Europa

Vänsterpartiet vill demokratisera EU.
Vi vill ha mer vänsterpolitik i EU
och vi vill samarbeta med
den övriga europeiska vänstern.
Andra samarbeten än EU och Nato ska bli starkare.
Sverige ska inte vara med i Nato.
Sverige och EU ska arbeta för
fred mellan EU och Öst och Syd.

Sverige ska fortsätta med att vara utanför EMU.

EU:s budget ska göras om helt
och lägga pengar på gröna investeringar
som ger arbete
och minskade utsläpp av växthusgaser.

I det dagliga arbetet motsätter sig Vänsterpartiet
förslag som ökar EU:s makt.
Vi försöker istället föra tillbaka makt till medlemsländerna.

Respekten för löntagarnas rättigheter
och ländernas egna avtalssystem
ska skrivas in i EU:s fördrag.

Trafficking och prostitution ska bekämpas aktivt
och kvinnors rättigheter ska stärkas på alla områden.

Vänsterpartiet säger inte nej
om fler länder vill bli medlemmar i EU
så länge länderna är demokratiska.
EU ska inte be de nya länderna
att ta bort ekonomiska regler
eller spara in pengar.

Vänsterpartiet vill att Sverige och EU
ska samarbeta med Syd och Öst
och få igenom regler
för hur kapital får användas och flyttas över hela världen.
Reglerna ska vara bra även för länderna i Öst och Syd.

Sverige och EU ska arbeta
för rättvisa klimatavtal för hela världen.
Vänsterpartiet använder EU-medlemskapet
till att stärka samarbetet med andra vänsterpartier i Europa.

Stärk arbetarklassens ställning!

De arbetande ska få det bättre
genom facklig organisation och kamp.
Vi ska försvara och stärka arbetsrätten och strejkrätten.
Vi ska försvara kollektivavtalen.
Tillsvidareanställningar ska vara det vanliga
på arbetsmarknaden,
inte tillfälliga anställningar.
Det behövs starkare lagar
för att minska visstidsanställningar
och förbättra rätten till heltidsanställning.

Individuell lönesättning ska motverkas.

Den ekonomiska politiken ska göra så att alla har arbete.
Riksdagen ska bestämma över Riksbanken.
Fackföreningarna ska
vara med och bestämma över
hur höga lönerna ska vara.

Normalarbetstiden ska bli kortare.
Målet är sex timmars arbetsdag
med samma lön som man skulle ha fått för åtta timmar.

Det finns en uppdelning på arbetsmarknaden
där människor från andra länder har det sämre.
Det måste vi ändra på.
Fackliga organisationer ska
kunna stoppa utnyttjande av arbetare från andra länder.

Lönerna ska stiga på vinsternas bekostnad.
Det gör att produktionen måste bygga på kunskap
istället för på mindre enklare arbeten
som man får låg lön för.
Då utvecklas produktionen bättre.

Stärk kvinnorna!

En välfärd för alla
och en stor offentlig sektor
är viktigt för att kvinnor ska få mer makt.
Lönediskriminering och skillnader
i arbetsvillkor och anställningsförhållanden

på grund av kön måste upphöra.
Föräldrarna ska dela på föräldraförsäkringen.

Sexhandeln ska stoppas
och vi ska kämpa mot pornografin.
Rätten till fri abort måste försvaras.

Mäns våld mot kvinnor
finns på alla områden i samhället.
Det måste vi se och förstå och ändra på.

Förverkliga en ekologiskt hållbar utveckling!

Vi måste skapa ett ekologiskt hållbart samhälle
där vi rättvist använder det som jorden ger.
Det betyder att vi måste ändra på
vårt sätt att producera och konsumera saker.

Vi måste tänka på att rädda jorden i framtiden
istället för att tänka på att tjäna snabba pengar.
Det gäller framförallt energipolitiken,
transportpolitiken, jordbrukspolitiken
och handelspolitiken.

Kärnkraften ska tas bort
så fort som möjligt.
Vi måste minska utsläppen av kväve och fosfor
till Östersjön och haven.
Fiskeföretagen ska inte få fiska slut på fisken.

För att spara på energi
ska husen i städerna stå nära varandra
och det ska finnas bra sätt att resa tillsammans på
som bussar, tunnelbanor och pendeltåg.

Bygg ut välfärden och den offentliga sektorn!

Ett samhälle där det är stor skillnad på fattiga och rika
är inte hållbart.
Ett sådant samhälle skadar sig självt
genom att människor inte litat på varandra längre.
Därför är det nödvändigt med
en stor offentlig sektor.
Den offentliga sektorn är allt det som vi betalar för med våra skatter
och äger tillsammans.
Den offentliga sektorn ska arbeta efter orden:
av var och en efter förmåga,
åt var och en efter behov.

Den offentliga sektorn ska betalas genom skatterna.
Avgifter för det som alla behöver
ska vara så låga som möjligt.

Vi behöver höja skatterna.
Samhället behöver äga fler företag.
Vi säger nej till att privata företag
köper och äger sådant som vi alla använder tillsammans.
När vi äger mer tillsammans
blir det också lättare att planera för att skydda miljön.

Pengar som finns i pensionsfonderna
ska användas till trygga investeringar i den offentliga sektorn.
De allmänna pensionsfonderna
måste få rätt att äga de flesta aktierna
också i de svenska storföretagen.
Vi måste ändra på pensionssystemet
så att systemet slutar behandla kvinnor orättvist.

Vi måste ge mer pengar till socialförsäkringarna.
Ju fler människor som har nytta av ett system,
desto fler vill vara med och betala för det.

Därför ska man få de pengar
man förlorar bland annat vid sjukdom och arbetslöshet.
Barnbidraget ska vara lika för alla
och vara till barnet,
inte till föräldern.
Vi ska se till att kommunerna har lika mycket pengar.
Vi vill ha arvsskatt.

Andra sätt att minska orättvisorna mellan fattiga och rika
är att ha en ny utbildningspolitik och kulturpolitik.
Vi vill också ha regionalpolitik
som ger människor lika möjligheter i hela landet.

Högskolan ska få fler platser och finnas på fler ställen.
Studiemedlen ska höjas.
Alla har rätt till kunskap och bildning.
Därför ska skolorna skötas av det offentliga,
vara avgiftsfri och inte ha betyg.

Stärk den internationella solidariteten!

Den internationella solidariteten är mycket viktig.
Det betyder att vi vill
att också andra människor i alla länder ska ha det bra.
Vi är emot att vissa länder utnyttjar andra länder.

Svensk vapenexport måste stoppas
och biståndet höjas.
Vi ska arbeta för
att de fattiga ländernas skulder inte längre ska gälla.

Bygg bostäder och boendemiljöer för mångfald och jämställdhet!

Samhället måste ta tillbaka ansvaret
för att det finns bostäder åt alla.
Ingen ska kunna tjäna stora pengar
på att bygga dyra hus.
Vi måste stoppa försäljningen
av allmännyttans bostäder till bostadsrätter.

Samhällsplanering och byggande
ska passa olika människor.
Genom att blanda olika sorters hus,
storlekar på lägenheter
och sätt att betala för och äga sin bostad
ska vi se till att inte bara en viss sorts människor bor i ett område.

Medborgarna ska också kunna ha
gratis offentliga mötesplatser,
både utomhus och inomhus.

Planeringen av kollektivtrafiken och samhällsservicen
ska göra så att man inte behöver bil.
Kollektivtrafiken ska vara gratis.

Försvara friheter och rättigheter!

Terroristlagarna ska bort.
Gör man ett brott ska vanliga lagar gälla.
Regeln att människor ska anses oskyldiga
tills motsatsen är bevisad
måste vara det som gäller för alla.

Vi är helt emot politiska förbud mot organisationer.
Alla ska följa tortyrförbudet
och Sverige ska aldrig göra
att människor riskerar
att avvisas till tortyr
eller annan omänsklig behandling.

Alla människor har rätt till sitt privatliv.
Vi är emot växande övervakning och registrering.

Det ska finnas ett system
för att kontrollera polis och militär,

det vill säga de yrkesgrupper
som har rätt att utöva våld.